

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **P. Z.**, zast. Mgr. Marianem Herešem, advokátem, se sídlem Moskevská 1/14, Most, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o částečný invalidní důchod, ke kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 6. 2007, č. j. 42 Cad 270/2006 – 21,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 6. 2007, č. j. 42 Cad 270/2006 – 21, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 6. 2007, jímž bylo odmítnuto jeho podání ze dne 12. 12. 2006, doručené uvedenému soudu o den později, směřující proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 10. 2006, č. X, kterým byl žalobci odňat podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění (dále jen zák. č. 155/1995 Sb.), částečný invalidní důchod, a to od 18. 11. 2006. V odůvodnění rozhodnutí krajský soud uvedl, že žalobcovo podání ze dne 12. 12. 2006 vyhodnotil jako žalobu směřující proti rozhodnutí žalované o odnětí částečného invalidního důchodu. Dne 4. 6. 2007 se však pisatel předmětného podání bez předvolání dostavil k podepsanému soudu a prohlásil po nahlédnutí do spisu, že zjistil, že soudce, který spis vyřizuje, toto jeho odvolání (předmětné podání) považoval za žalobu, s čímž on nesouhlasí. Krajský soud bez dalšího vyšel z tohoto žalobcova výkladu, který pokládal za zavazující a dovodil, že nelze než konstatovat, „že tu ve skutečnosti žádná žaloba pana Z. neleží“. Vzhledem k absenci žaloby, která je neodstranitelným nedostatkem fundamentální podmínky přezkumného řízení soudního, nezbylo pak podle názoru krajského soudu nic jiného, než předmětné podání, jež podle pisatelova výkladu není způsobilé soudní řízení iniciovat, odmítnout podle § 46 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „ř. s.“).

Ve včas podané kasační stížnosti stěžovatel namítá, že napadené usnesení, proti kterému brojí, vychází z velice formalistického přístupu soudu, jehož důsledkem je soudní rozhodnutí, odpírající mu právo na soudní ochranu. Podotýká, že ze všech listinných podání a konec konců i z jeho chování, jímž se snažil vyvolat soudní jednání, je zřejmé, že žádá touto cestou zvrátit správní rozhodnutí a bylo z jeho chování patrné, o jaký úkon se jedná. Názor krajského soudu, deklarovaný v napadeném usnesení, nemůže podle jeho názoru obstát a proto se žalobce (dále jen „stěžovatel“) dovolával toho, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení. V podrobnostech vysvětlil, že rozhodnutím žalované ze dne 2. 10. 2006 mu byl odňat částečný invalidní důchod, přičemž proti tomuto rozhodnutí podal 3. 11. 2006 opravný prostředek, o němž bylo dne 4. 12. 2006 rozhodnuto Krajským soudem v Ústí nad Labem tak, že se toto podání odmítá. Důvody odmítnutí tohoto podání byly uváděny soudem tak, že podání nespĺňuje požadavky kladené zákonem pro žalobu, a proto stěžovateli bylo doporučeno, aby se poradil s advokátem nebo s jinou právnicky vzdělanou osobou o náležitostech řádného podání, jako opravnému prostředku proti rozhodnutí ČSSZ o odnětí částečného invalidního důchodu. V důsledku tohoto poučení navštívil stěžovatel právnicky vzdělanou osobu, která mu sepsala podání ze dne 12. 12. 2006 (ve lhůtě pro podání žaloby), které následně bylo soudem pokládáno za žalobu proti rozhodnutí žalované. Jelikož stěžovatel je laik a nezná přesné termíny a pojmosloví ve smyslu soudního řádu správního, kterými jsou označována různá podání, jako je žaloba, odvolání či opravný prostředek, mohl se dopustit nepřesnosti, nicméně na základě tohoto podání bylo možno uskutečnit soudní přezkum a tedy „opravit“ nesprávné rozhodnutí správního orgánu. Dne 4. 6. 2007 se stěžovatel dostavil osobně ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, kde mu v příslušné kanceláři bylo umožněno nahlédnout do spisu a kde se dotazoval na průběh vyřizování jeho podání (po dřívějších dotazech). Z nahlédnutí do spisu zjistil, že příslušný soudce pokládá jeho podání za samostatnou žalobu. Jelikož je neznalý rozdílu mezi odvoláním a žalobou, neboť pro něho každá správní žaloba brojící proti rozhodnutí správního orgánu je v podstatě odvolacím úkonem, směřujícím ke změně napadeného správního rozhodnutí, vnímal své podání jako opravný prostředek a tudíž odvolání. V záznamu úřednice, která s ním tento úřední záznam sepisovala, je uvedeno, že „Po nahlédnutí do spisu jsem zjistil, že soudce, který spis vyřizuje, toto odvolání považoval za novou žalobu a s tímto nesouhlasím. V případě, že pan doktor bude na svém rozhodnutí trvat a nadále bude posuzovat toto podání jako novou žalobu, žádám, aby po zpracování posudku Českou správou sociálního zabezpečení bylo nařízeno ve věci jednání, ke kterému bych byl osobně přizván, abych mohl doložit důkazy, kterými dokážu, že rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (doktorky, která moji věc posuzovala), je nesprávné“. Stěžovatel namítá, že z tohoto záznamu vypracovaného vyšší soudní úřednicí není nikde patrné, že by se explicitně vyjádřil, že úkon, který mu zpracoval právník, nelze podle obsahu pokládat za žalobu. Platí přece obecné pravidlo a zásada, že úkony se posuzují podle obsahu a dále, že musí splňovat formální náležitosti předvídané a předpokládané zákonem. Stěžovatelovo podání ze dne 12. 12. 2006 po formální stránce splňuje všechny náležitosti kladené na správní žalobu a rovněž ze stěžovatelova vyjádření ze dne 4. 6. 2007 je zřejmé, že je jím sledováno nařízení soudního jednání ve věci, tedy soudní přezkum správního rozhodnutí, když stěžovatel výslovně trval na osobní účasti při jednání soudu, ve kterém by mohl předložit důkazy podporující jeho tvrzení. Toto chování je typické pro vyvolání soudního jednání, v němž se stěžovatel hodlal domáhat svých zákonem chráněných práv před soudem a dovolat se soudní ochrany ve smyslu příslušných článků Ústavy a Listiny práv a svobod. Stěžovatel rovněž žádal, aby byla žalované stanovena povinnost nahradit mu náklady právního zastoupení, které mu vznikly v souvislosti s nutností podat kasační stížnost.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti popsala průběh přezkumného řízení soudního po podání prvního opravného prostředku stěžovatelem (13. 11. 2006) a uvedla, že se nevyjadřuje

k tomu, zda měl soud považovat další podání stěžovatele ze dne 12. 12. 2006 ze žalobu či nikoliv. V žádném případě však nesouhlasila s požadavkem stěžovatele, aby žalované byla stanovena povinnost uhradit náklady jeho právního zastoupení, které mu vznikly v souvislosti s podáním kasační stížnosti, neboť svým jednáním nezpůsobila, že se soud nezabýval podáním stěžovatele jako žalobou a bez dalšího je odmítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení i řízení předcházející jeho vydání v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá nezákonnost postupu a usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, které vychází z formalistického přístupu soudu v posuzování jednotlivých podání a úkonů stěžovatele, a kterým mu fakticky bylo odepřeno právo na soudní ochranu. Ačkoliv to stěžovatel výslovně v kasační stížnosti neuvádí, lze z jejího obsahu dovodit, že se dovolává důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že s tvrzenou nezákonností je nutnou souhlasit.

Z obsahu správního spisu, soudního spisu Krajského soudu v Ústí nad Labem sp. zn. 42 Cad 253/2006 a 42 Cad 270/2006 zjistil Nejvyšší správní soud tyto podstatné skutečnosti:

Rozhodnutím žalované ze dne 2. 10. 2006, č. X, byl stěžovateli odňat podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. částečný invalidní důchod od 18. 11. 2006 s odůvodněním, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Mostě ze dne 22. 9. 2006 již není stěžovatel částečně invalidní, neboť z důvodů dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti jen o 15 % a nedosáhla tak nejméně 33 %, potřebných podle ustanovení § 44 cit. zákona pro trvání částečné invalidity. Rozhodnutí obsahuje poučení, že řádné opravné prostředky v řízení správním se proti němu nepřipouštějí, nicméně proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ve věci důchodového pojištění lze podat žalobu k soudu do 2 měsíců ode dne následujícího po dni jeho doručení, přičemž lhůta je zachována, je-li žaloba v této lhůtě podána u České správy sociálního zabezpečení v Praze. Stěžovatel, řídit se tímto poučením, podal opravný prostředek, který označil jako odvolání proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 2. 10. 2006 – zastavení pobírání DIC od 18. 11. 2006, který adresoval České správě sociálního zabezpečení. V něm vyslovil nesouhlas s odnětím částečného invalidního důchodu s argumentací, že jeho zdravotní stav se od doby jeho přiznání nezměnil, ba naopak zhoršil vzhledem k proběhlému zranění – fraktuře holenní kosti, řešené operativně; navíc poukazoval na řadu svých dalších zdravotních potíží. Toto stěžovatelovo podání, které bylo doručeno žalované dne 13. 11. 2006, postoupila žalovaná přípisem ze dne 24. 11. 2006 Krajskému soudu v Ústí nad Labem jako žalobu směřující proti rozhodnutí ze dne 2. 10. 2006. Krajský soud nařídil ve věci tzv. „přípravu jednání“, k níž nikoho z účastníků nepřizval a při níž vydal usnesení, že předmětné podání stěžovatele (žalobce) ze dne 3. 11. 2006, doručené ČSSZ dne 13. 11. 2006 a touto soudu předložené dne 28. 11. 2006, se odmítá a nikomu se nepřiznává náhrada procesních nákladů. V odůvodnění krajský soud uvedl, že podání stěžovatele mu bylo předloženo žalovanou sice jako žaloba směřující proti jejímu rozhodnutí ze dne 2. 10. 2006, soud se však s náhledem žalované neztotožnil, nenaleznuv v podání ani nejmenší, byť třeba jen naznačený projev pisatelovy vůle podstoupit přezkumné řízení soudní. Dovodil, že bez takového projevu předmětné podání žalobou není a nemělo být tudíž soudu vůbec postupováno, ledaže by žalovaná předtím komunikací s pisatelem zjistila, oč mu vlastně jde, což se však zjevně nestalo. Dovodil, že absence žaloby je neodstranitelným nedostatkem podmínky soudního řízení, takže nezbylo než podání odmítnout podle § 46 odst. 1 s. ř. s. Zdůraznil, že věc vyřídil mimo

pořadí, s nejvyšším urychlením, a to vzhledem k tomu, že dvouměsíční lhůta k eventuálnímu podání skutečné žaloby proti rozhodnutí žalované dosud neuplynula, takže pokud žalobce předmětné podání, například na základě tohoto usnesení, či po poradě s žalovanou či advokátem, dospěje k závěru, že taková žaloba by byla účelná a že si přeje se svým problémem předstoupit před soud, nic mu nebrání v realizaci tohoto záměru; musí však tak učinit jednoznačně formulovaným právním úkonem.

Žalobce, řídě se tímto usnesením a v něm vysloveným pokynem Krajského soudu v Ústí nad Labem, podal bezprostředně, tj. 13. 12. 2006, u Krajského soudu v Ústí nad Labem další podání (ze dne 12. 12. 2006), v němž se označil jako žalobce a Českou správu sociálního zabezpečení označil jako žalovanou. Uvedl výslovně, že napadá rozhodnutí žalované ze dne 2. 10. 2006, č. X, jímž mu žalovaná odňala od 18. 11. 2006 částečný invalidní důchod, vycházející z posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Mostě ze dne 22. 9. 2006. Nesouhlasil s posudkovým závěrem, že jeho pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti činí pouze 15 % a navrhoval, aby jeho zdravotní stav a pracovní schopnost byly znovu přezkoumány a posouzeny posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, po předchozím vyšetření zdravotního stavu na příslušných specializovaných lékařských pracovištích. Navrhoval, aby soud po provedeném řízení napadené rozhodnutí žalované pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Toto stěžovatelovo podání nezařadil krajský soud do spisu č. j. 42 Cad 253/2006 – 7, ale pokládal jej za samostatnou žalobu (nikoliv doplnění předchozí žaloby) a na jejím základě založil spis zn. 42 Cad 270/2006.

Podle obsahu spisu sp. zn. 42 Cad 253/2006, se dne 6. 3. 2007 dostavil k tamnímu soudu stěžovatel a dotazoval se na stav řízení o jeho odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žaloby ze dne 4. 12. 2006. Ve spise je úřední záznam (s nečitelným podpisem soudního úředníka), že ze spisu bylo zjištěno, že žádné odvolání ve spise založeno není a řízení je ukončeno; provedenou lustrací bylo zjištěno, že stěžovatelem zmíněné podání bylo soudem považováno za novou žalobu a zapsanou pod sp. zn. 42 Cad 270/2006. Žalobce sdělil, že tímto nemínil podat novou žalobu, ale odvolání proti rozhodnutí soudu ze dne 4. 12. 2006, č. j. 42 Cad 253/2006 – 6. V naposledy uvedeném spise je dále založeno usnesení soudce Milana Zamrazila ze dne 9. 3. 2007, v němž je zaujat jeho výklad ke stěžovatelovu podání ze 12. 12. 2006 v tom smyslu, že vzdor žalobcově interpretaci není nejmenších pochybností, že jeho podání není opravným prostředkem proti rozhodnutí tamního soudu ze dne 4. 12. 2006, nýbrž žalobou proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 2. 10. 2006 o odnětí částečného invalidního důchodu, ohledně které běží řízení pod sp. zn. 42 Cad 270/2006. Projev žalobce učiněný do úředního záznamu dne 6. 3. 2007 tak zůstává „bez právního významu“.

Řízení dále probíhalo pod sp. zn. 42 Cad 270/2006 a krajský soud si v něm vyžádal dne 4. 5. 2007 posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště Ústí nad Labem. Dříve než byl tento posudek vypracován, dostavil se dne 4. 6. 2007 k uvedenému soudu stěžovatel a byl s ním sepsán vyšší soudní úřednicí J. F. záznam, podle nějž stěžovatel uvedl, že proti rozhodnutí ze dne 4. 12. 2006, č. j. 42 Cad 253/2006 – 6, podal dne 12. 12. 2006 odvolání, které mu sepsal právník za úplatu. Po nahlédnutí do spisu sp. zn. 42 Cad 270/2006 zjistil, že soudce, který spis vyřizuje, toto jeho podání považoval za novou žalobu, s čímž on nesouhlasí. Dále uvedl, že v případě, že pan doktor bude na svém rozhodnutí trvat a nadále posuzovat jeho podání jako novou žalobu, žádá, aby po zpracování posudku Českou správou sociálního zabezpečení bylo nařízeno ve věci jednání, k němuž budiž stěžovatel přizván, aby mohl doložit důkazy, že rozhodnutí žalované je nesprávné.

Krajský soud poté nařídil opět tzv. přípravu jednání, která proběhla téhož dne, kdy se sice stěžovatel k soudu dostavil, podle protokolu o přípravě jednání však stěžovatel nebyl této přípravě jednání přítomen (ostatně stejně jako zástupce žalované), přičemž soud téhož dne vydal usnesení, kterým odmítl i podání stěžovatele ze dne 12. 12. 2006, směřující proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 10. 2006, č. X. Toto usnesení, které soud vyhotovil až dne 18. 12. 2007, bylo doručeno do vlastních rukou stěžovatele dne 21. 12. 2007. Jak již bylo výše uvedeno, soud v něm zaujal názor, že navzdory tomu, že podání stěžovatele ze dne 12. 12. 2006 bylo formulováno dost jednoznačně a bylo důvodné jej považovat za žalobu, pozdějších pisatelův výklad, že tomu tak být nemá, je pro soud zavazující a pak nezbylo než konstatovat, že tu ve skutečnosti žádná žaloba neleží. Jelikož absence žaloby je neodstranitelným nedostatkem podmínky přezkumného řízení soudního, nezbylo než předmětné podání odmítnout podle § 46 odst. 1 s. ř. s.

Kasační stížnost stěžovatele směřující proti tomuto usnesení je předmětem tohoto řízení.

Na tomto místě pokládá Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že způsob vedení řízení a rozhodování Krajského soudu v Ústí nad Labem v projednávané věci, jakož i ve věci předchozí, vedené u téhož soudu pod sp. zn. 42 Cad 253/2006, je bezprecedenčním příkladem nezákonného procesního postupu soudu, který ve svém důsledku zabránil žalobci v přístupu k soudu, jak bylo oprávněně namítáno v podané kasační stížnosti.

K prvnímu procesnímu pochybení ze strany krajského soudu došlo při posuzování stěžovatelova podání ze dne 3. 11. 2006, které bylo nepochybně opravným prostředkem (žalobou) proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 10. 2006.

Podle ustanovení § 41 odst. 2 občanského soudního řádu (o. s. ř.), které s ohledem na ustanovení § 64 s. ř. s. platí i pro správní soudnictví, se každý úkon posuzuje podle jeho obsahu, i když je nesprávně označen, nebo neoznačen vůbec. V daném případě posoudila žalovaná podání stěžovatele označené jako „odvolání proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 2. 10. 2006 – zastavení pobírání DIČ od 18. 11. 2006“ podle obsahu jako žalobu proti tomuto rozhodnutí a v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 a 32 s. ř. s. je postoupila příslušnému soudu. Vzhledem k tomu, že správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, je sice pro zachování lhůty podacím místem pro uplatnění žaloby, zároveň však je účastníkem řízení o žalobě, nebyla v daném případě žalovaná oprávněna případné nedostatky tohoto podání odstraňovat. Krajský soud nepochybně není vázán názorem, který si správní orgán o obsahu podání učiní, má-li však za to, že z podání nelze jednoznačně dospět k závěru o úmyslu podatele podat žalobu, zapíše věc do rejstříku nejasných podání a činí dále úkony podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení vyzve předseda senátu (samosoudce) usnesením podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví mu k tomu lhůtu; teprve nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne. O tom musí být podatel ve výzvě poučen. Krajský soud však v daném případě předepsaným způsobem nepostupoval a ve svém rozhodnutí ze dne 4. 12. 2006, č. j. 42 Cad 253/2006 – 6, jímž podání přímo odmítl, vycházel z řady chybných úvah:

Vzhledem k možnosti účastníka podat žalobu jak u soudu, tak u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, není místo podání pro posouzení obsahu relevantní, jak se nesprávně domnívá soud (ostatně jak mu bylo opakovaně již vytknuto v řadě předchozích zrušovacích rozsudků Nejvyššího správního soudu). Podání nemusí obsahovat výslovné vyjádření, že se podatel chce obrátit na soud, rozhodující je obsah takového podání z hlediska § 37 odst. 3 a 71 odst. 1 s. ř. s. Dále nutno uvést, že krajský soud podsouvá žalované pochybnosti o povaze podání, které postoupila soudu, které však žalovaná, narozdíl od soudu, zjevně neměla. Žalovaná posoudila podání v rámci své pravomoci podle obsahu jako žalobu, tu postoupila

soudu a ze svého hlediska tedy neměla důvodu s žalobcem dále komunikovat, neboť nebylo její povinností zjistit, oč vlastně žalobci jde; takovou povinnost měl soud. Zcela nesprávným je pak závěr soudu, že vlastně zde není jakékoliv podání směřující proti rozhodnutí žalované a nemělo být vůbec soudu postoupeno, přičemž absence žaloby je neodstranitelným nedostatkem přezkumného řízení soudního. Pokud by zde skutečně žádná žaloba nebyla, pak by takový závěr mohl obstát, nicméně, to by mohl soud ověřit až výzvou k podateli směřující k odstranění nedostatků jeho podání, a to postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Teprve pokud by takto získal jistotu, že se o žalobu nejedná, mohl by toto podání pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení odmítnout.

Krajský soud však vzdor zákonné úpravě takový postup nezvolil, naopak stěžovatelovo podání pro „absenci žaloby“ odmítl a jako svou přednost vyhodnotil, že tak činí mimo pořadí a s nejvyšším urychlením vzhledem k tomu, že dvouměsíční lhůta k eventuálnímu podání skutečné žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 10. 2006 dosud neuplynula, takže podatel má dostatečnou lhůtu podat řádnou žalobu po poradě se žalovanou nebo třeba s advokátem. Takový postup je zcela v rozporu s ustanovením § 37 odst. 5 s. ř. s. Stěžovatel, který se tímto poučením Krajského soudu v Ústí nad Labem řídil, učinil další podání – ze dne 12. 12. 2006, které sice výslovně neoznačil jako žalobu, avšak z jejího obsahu je zřejmé, že jde o žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 10. 2006, č. X, jímž byl stěžovateli odňat částečný invalidní důchod od 18. 11. 2006. Stěžovatel navrhuje, aby soud po provedeném řízení napadené rozhodnutí žalované pro vady řízení zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. I Krajský soud v Ústí nad Labem pokládal toto podání stěžovatele za žalobu – řízení bylo vedeno pod sp. zn. 42 Cad 270/2006. Ve věci byl vyžádán posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR o zdravotním stavu a pracovní schopnosti stěžovatele.

Podle obsahu spisu se dne 6. 3. 2007 stěžovatel dostavil ke krajskému soudu a dotazoval se na stav řízení. Podle úředního záznamu z téhož dne mu bylo sepisujícím úředníkem (nečitelného podpisu) sděleno, že jeho podání ze dne 12. 12. 2006 není založeno ve spise sp. zn. 42 Cad 253/2006 jako odvolání proti odmítavému usnesení tamního soudu ze dne 4. 12. 2006, ale je považováno za samostatnou žalobu a zapsáno pod sp. zn. 42 Cad 270/2006. Žalobce podle tohoto úředního záznamu sdělil, že tímto nemínil podat novou žalobu, ale odvolání proti právě již zmíněnému usnesení. Soudce Milan Zamrazil na toto prohlášení stěžovatele reagoval usnesením ze dne 9. 3. 2007, č. j. 42 Cad 253/2006 – 8, které pouze zaznamenal do spisu, aniž by je doručil stěžovateli, v němž zakotvil svou úvahu, že podání stěžovatele ze dne 12. 12. 2006 je žalobou proti rozhodnutí ČSSZ o odnětí částečného invalidního důchodu, ohledně které běží řízení pod sp. zn. 42 Cad 270/2006 a nikoliv odvoláním proti usnesení téhož soudu ze dne 4. 12. 2006, vydaným pod sp. zn. 42 Cad 253/2006 – 6. Takovou úvahu podchycenou ve spise učinil soud, aniž by po pochybnostech, které mu nepochybně s ohledem na obsah prohlášení stěžovatele musely vzniknout, vyzval stěžovatele přípisem s patřičným poučením o dalším procesním postupu, k vyjádření, jímž by mohly být tyto pochybnosti odstraněny. Stejného pochybení se pak krajský soud dopustil poté, co se stěžovatel dostavil k uvedenému soudu dne 4. 6. 2007 a kdy s ním byl znovu sepsán zápis, podle jehož obsahu stěžovatel prohlásil, že soudce, který spis vyřizuje, pokládá jeho odvolání za novou žalobu, s čímž on nesouhlasí. Současně prohlásil, že v případě, že soudce nadále bude posuzovat jeho podání jako novou žalobu, stěžovatel žádá, aby po zpracování posudku Českou správou sociálního zabezpečení bylo nařízeno ve věci jednání, ke kterému by byl osobně prizván, aby mohl předložit důkazy o nesprávnosti napadeného rozhodnutí žalované.

Bez ohledu na to, jakého poučení se stěžovateli před tímto prohlášením ze strany soudu o dalším procesním postupu a možnosti dosažení změny napadeného rozhodnutí žalované dostalo, nebyl krajský soud v žádném případě oprávněn bez dalšího uzavřít, že zde není žádná

žaloba, o níž by bylo možno jednat, neboť ze stěžovatelova prohlášení bylo možno jednoznačně dovodit, že stěžovatel trvá na projednání své věci, jen jako laik nedokázal své podání náležitě označit, a pokud podle soudu je nebylo možno vyřídit pod sp. zn. 42 Cad 253/2006 jako odvolání (kasační stížnost) proti usnesení o odmítnutí původní žaloby ze dne 3. 11. 2006, pak jediné jako žalobu novou, k jejíž podání ostatně soud v neoprávněně vydaném usnesení ze dne 12. 12. 2006, sp. zn. 42 Cad 270/2006 – 6, stěžovatele vedl. Skutečnost, že stěžovatel do protokolu prohlásil, že nesouhlasí s interpretací jeho podání tak, jak ji provedl krajský soud, neznamena ještě, že by žádnou žalobu (žádné podání) neučinil a v žádném případě se ani nejednalo o zpětvzetí žaloby. Krajský soud měl pochybnosti o stěžovatelově prohlášení ze dne 4. 6. 2007 opět odstranit postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s., což však neučinil. Ze spisu není ani patrné, že by dne 4. 6. 2007 krajský soud se stěžovatelem jednal, ačkoliv ten byl u soudu přítomen, ale ještě tentýž den soud nařídil tzv. přípravu jednání, která se uskutečnila téhož dne, o níž účastníky neinformoval a bez dalšího, tj. bez odstranění jakýchkoliv pochybností ohledně stěžovatelova prohlášení, řízení provést odmítl pro údajnou absenci žaloby. Žaloba zde přitom podána byla a nebyla vzata zpět.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu se tak Krajský soud v Ústí nad Labem dopustil celé řady závažných procesních pochybení, které ve výsledku vedly k tomu, že stěžovatele zcela vyloučil z práva na soudní ochranu, z práva na přezkum napadeného rozhodnutí žalované soudem. Napadené rozhodnutí o odmítnutí stěžovatelova podání ze dne 12. 12. 2006 je nezákonné a proto muselo být Nejvyšším správním soudem zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm je soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu v tom smyslu, že o podané žalobě ze dne 12. 12. 2006 bude dále vést řízení, kdy nejprve postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odstraní s ohledem na stěžovatelova pozdější prohlášení případné nesrovnalosti stran charakteru tohoto podání (a v tomto rámci nepochybně zjistí i to, zda žalobce trvá nadále na tom domáhat se svého práva u soudu ve správním soudnictví) a podle výsledku pak určí další procesní postup.

Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu